

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 611'e 1 inci Ek)

Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/823)

ENDÜSTRİ BÖLGELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA

KANUN TASARISINA MUHALEFET ŞERHİDİR

Endüstri Bölgeleri; 4737 sayılı Kanun uyarınca, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının önerisi üzerine Endüstri Bölgeleri Koordinasyon Kurulunca belirlenen yerlerde, Bakanlar Kurulunca kurulabilmektedir.

Tasarı, yabancı ve yerli yatırımcıların, bürokratik işlemlerinin asgariye indirilmesi, planlı, onaylı, altyapısı hazır endüstri bölgelerinin kurulması, varolan ve büyük bir bölümü boş olan organize sanayi bölgelerimizin talep edilmesi halinde endüstri bölgesine dönüştürüleceği ve bu yolla istihdam, katma değer yaratılarak ülke ekonomisine katkıda bulunulacağı gibi gerekçelerle sunulmuş olsa da, değişik maddelerine gizlenmiş paragraflarla, Türkiye'de, çevre, tabiat ve kültür, kıyı, mera ve orman kanunları ile ters düşmüş bu konuda yükümlülüklerini yerine getirmemiş, hatta mahkemeler tarafından faaliyetleri durdurulmuş bazı şirketlerin affını kapsamaktadır.

Tasarı aynı zamanda bu şirketlerin yatırım alanlarının endüstri bölgesi ilan edilmesi halinde tüm hukuksal problemlerden kurtulmasını sağlamaktadır. Ayrıca ülkenin kanunlarını çiğneyerek faaliyet gösterenleri, özel teşvikler ile mükafatlandırmaktadır. Böyle bir anlayışın sosyal devlet, sosyal adalet, hukuk devleti ilkeleri ile bağdaşmadığı açıkça ortadadır.

Endüstri Bölgesi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısının yürürlükte olan kanundaki eksiklikleri tamamlayarak, Organize Sanayi Bölgelerimiz için Endüstri Bölgesi kanunu ile ortaya çıkan eşitsizlikleri gidermesi beklenirken, tasarı bunlar yerine; kurulmuş veya kurulacak tesisler için Kurum ve kuruluşlara endüstri bölgesi için başvuru hakkı getirerek, ülkemizin kentleri, kıyıları ve kırsal alanlarıyla tüm topraklarını şirketlerin başvuruları ile "Endüstri Bölgesi" statüsüne dönüştürecektir.

Bu tasarıya göre Bakanlığın seçtiği bölgeler yerine kurum ve kuruluşların seçtiği yerlerde endüstri bölgesi ilan edilebilecektir.

Gerek Anayasadaki ilgili maddeler, gerek imar ve çevre mevzuatının temel ilkeleri, gerekse Cumhuriyet dönemiyle birlikte ülkeye kazandırılan "planlama" kavramıyla, "planlı-dengeli kalkınma" politikalarının vazgeçilmez kuralı ve koşulu olan endüstri yatırımları gibi kalkınma ve çevre ilişkilerinde üst düzeyde etkileri bulunan sektörlerde, arazi seçiminin mutlaka "bilimsel ve kamu yararına bir planlama" disiplini içinde belirlenmesi gerekmektedir.

Endüstri yatırımlarının sadece kendi oluşturdukları etkilerin değil, kendileriyle birlikte yaratıkları yeni nüfus ve yapı yoğunlaşmaları da dikkate alındığında, planlama kavramından uzak yer seçimlerinin ulusal ölçekte ne denli onarılmaz zararlara yol açtığı ortadadır. Plansız anlayışla sanayi yığılmasına maruz bırakılan Adapazarı-Kocaeli-Yalova kuşağındaki 1999 deprem felaketi de bunun bir örneğidir.

Yer seçimlerinin belirlenmesinde "mimarlık, şehircilik, planlama ilke ve hedefleriyle ulusal değerlere saygı ve çevreye bağlılığın belirleyici olması" gerekmektedir.

Tasarı tüm bunları yok saymakta hatta kurulu tesisler için; "...Bakanlar Kurulu kararıyla özel endüstri bölgesi ilan edilen alanlarda yer alan ve daha önce izin onay ve ruhsatları alınmış yatırımların tüm izin, onay ve ruhsatları, geçersiz kılınmış olması durumunda dahi yenilenir. Yeni alınacak izin, onay ve ruhsatlar, ilgili kurumlar tarafından on beş gün içinde verilir." ifadeleri ile tüm yargı kararlarını da hiçe saymaktadır.

ÇED olumlu kararı alan veya ÇED gerekli değildir kararı verilen bir faaliyet için ilgili kurumlarca başkaca hiçbir işleme gerek kalmaksızın 15 gün içinde irtifak hakkı dahil, gerekli tüm izin, onay ve ruhsatlar verilerek ÇED dışında alınması gereken tüm izin, onay v.s'nin gereksizliği ortaya konmaktadır.

Bu tasarı, ülkenin her anlamda planlı gelişme ve kalkınmasını tümüyle sekteye uğratacaktır. 75 trilyon liranın üstündeki yatırımcılar bu yasa hükümlerinden tümüyle yararlanacaklardır. Daha düşük yatırıma sahip olanlar (küçük ve orta ölçekli işletmeler) için ise, eşitsiz bir durum ortaya çıkacaktır. Endüstri bölgesi kapsamına girmeyen ulusal işletmeler (özellikle KOBİ niteliğindeki) eşitsiz çalışma koşulları yüzünden kapanacaktır.

Endüstri bölgesi olmasını isteyen bir şirketin (bu şirket uluslararası da olabilir) talebiyle karar verilen arazilerdeki özel arsaların acele kamulaştırma yoluyla yatırım yeri tahsisi yapılır ifadesi demokratik değildir. Zira; özel mülkiyet konusu arazi ve arsaların, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. maddesinde; "... özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların" bu usule göre kamulaştırılabileceği hükmü yer almaktadır. Nasıl bir olağanüstü durumun söz konusu olduğu, herhangi bir yabancı şirket için özel mülkiyetin acele kamulaştırılmasının nasıl bir olağanüstü olduğu da açıklanmaya muhtaçtır.

Bu gerekçelerle tasarıya katılmadığımızı bildiriyor. Muhalefetimizin kayıtlara geçirilmesini arz ediyoruz.

Tacidar Seyhan

Adana

M. Ali Arıkan

Eskişehir

Nejat Gencan

Edirne

Nuri Çilingir

Manisa

